

Turun työkalu yritysvaikutusten arviointiin

Jere Lumikko, projektipäällikkö, Turun kaupungin
hankintapalvelut 30.8.2023

”Yritysvaikutusten arvioinnin tarkoituksena on, että kaupungin hallinto kykenee ottamaan huomioon elinkeinoelämän tarpeet ja näkökohdat laajasti toiminnassaan ja päätöksenteossa.”

- Turun Seudun Kehittämiskeskus 2012

Taustaa

- Turun kaupunginvaltuusto hyväksyi 2009 Osaamis-, yrittäjäys- ja elinkeino-ohjelman, jonka tavoitteena oli mm. edistää yritysvaikutusten arviointia sekä luodaan pysyvät toimintamallit yritysten kuulemiselle.
- 2012 esiteltiin toimintamallit kaupunginhallitukselle
- Myös nykyisessä pormestariohjelmassa on mainittu yritysvaikutusten arviointi elinkeinoelämää koskettavissa päätöksissä.
- Yritysvaikutusten arviointi tulee suorittaa:
 - Niissä lautakuntiin ja kaupunginhallitukseen tuottavissa päätösesityksissä, joissa esittelijä on tunnistanut yritysvaikutuksia
 - Niissä viranhaltijapäätöksissä, joilla selkeästi on vaikutuksia yrityksen toimintaan

Taustaa

- Lausunnot pyydetään vaikutuksiltaan merkittävässä asioissa jo valmisteluvaiheessa.
- Hankintojen näkökulmasta on linjattu, että yritysvaikutusten arviointi suoritetaan kaikissa yli 500 000 euron arvoisissa hankinnoissa.
- Nykykäytännön mukaan hankintoihin liittyvät lausunnot pyydetään kauppakamarilta ja yrittäjäjärjestöiltä.

Taustaa

- Turun kaupungin hankintastrategiassa keskeiseksi tavoitteeksi on asetettu hankintojen vaikuttavuus terveeseen kilpailun edistäminen ja pk-yritysten osallistumismahdollisuudet.
 - Toteutustapoja mm.
 - Lausuntopyynnöt yritysvaikutusten arviointiin
 - Markkinavuoropuhelut ja tietopyynnöt
 - Varhaisen vaiheen markkinavuoropuhelut, eli yleisluontoiset infot hankintastrategiaa mukaillen
 - Viestinnän tehostaminen
- Lausuntorunko on suunniteltu tukemaan Turun kaupungin hankintastrategiaa.

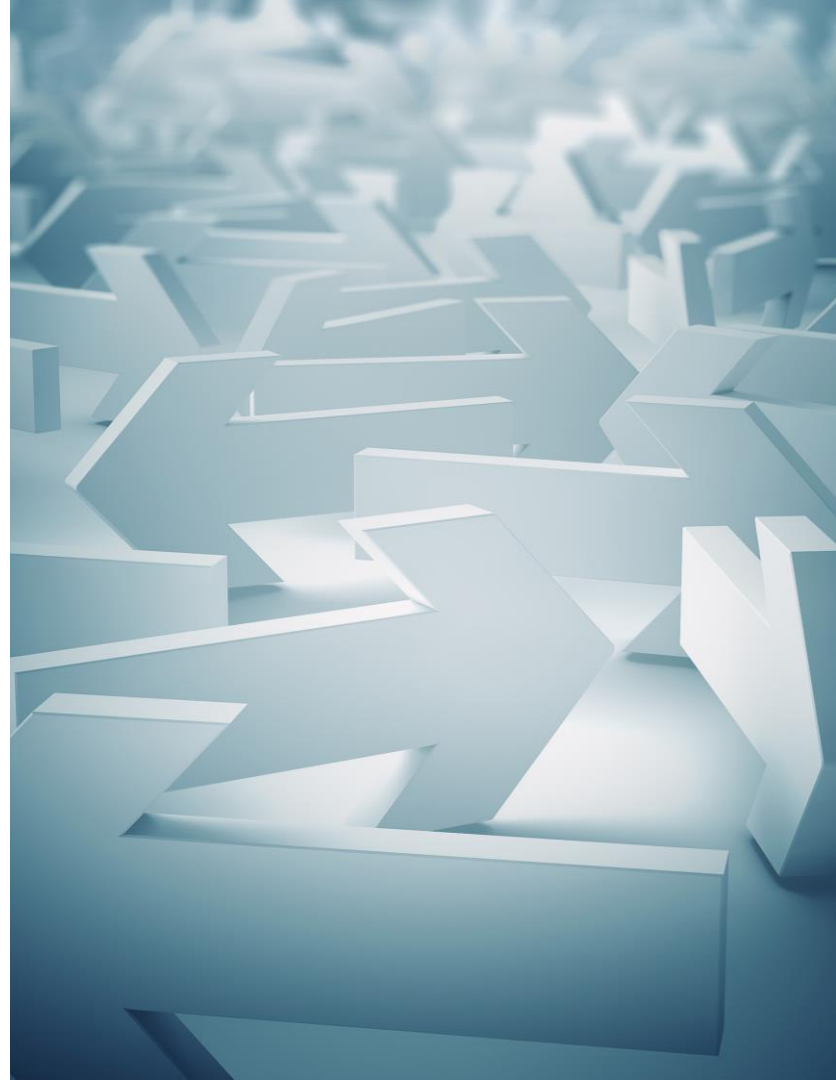
Käytäntö

- Lausunnot pyydetään yrittäjäjärjestöltä, joka osaltaan konsultoi tarvittavia tahoja lausunnon muodostamiseksi
 - Lausunto viedään hankintatyöryhmälle tiedoksi, siitä keskustellaan ja asiakirjoja muutetaan tarvittaessa soveltuvin osin
 - Lausunto täydentää markkinakartoituksen tuloksia ja johtaa usein toimenpiteisiin
 - Tarjouspyynnön muokkaukset lausunnon perusteella etenkin, jos markkinakartoituksen tulokset ovat linjassa lausunnon kanssa

Käytäntö

- Lausunnot pyydetään vakioidulla lomakkeella, jota on kehitetty yhdessä lausunnonantajan kanssa
- Lomaketta on päivitetty isoilta osin vuoden 2021 aikana tukemaan Turun kaupungin hankintastrategiaa

Lomake

Hankintayksikkö (eli kilpailuttaja) täyttää ainoastaan hankinnan perustiedot:

- Hankinnan nimi
- Palvelukokonaisuus (toimiala, yksikkö)
- Hankinnan kuvaus
- Tiedot sopimuskaudesta ja ennakoidusta arvosta
- Tiedot markkinakartoituksesta

Hankintayksikkö täyttää:

Hankinnan nimi

Palvelukokonaisuus

Hankinnan kuvaus <input type="text"/>
--

Arvioitu sopimuskauden pituus	<input type="text"/>
Hankinnan ennakoitu arvo sisältäen mahdolliset optiokaudet	<input type="text"/>
Onko suunnitteilla/toteutettu markkinavuoropuhelu tai muu markkinakartoitus potentiaalisten tarjoajien kanssa.	☐ Markkinavuoropuhelu suunnitteilla/toteutettu ☐ Tietopyyntö suunnitteilla/toteutettu ☐ Muu markkinakartoitus suunnitteilla/toteutettu ☐ Ei
Lisätietoa suunnitteilla olevista tai toteutetuista markkinakartoituksista ja perustelu, miksei	<input type="text"/>

Lomake

Lausunnon antaja täyttää arvioi yritysvaikutuksia:

- Potentiaaliset tarjoajat
- Mahdolliset vaikutukset perusteluineen

Lausunnon antaja täyttää:

Potentiaalisten tarjoajien lukumäärä	☐ alle 10 yritystä ☐ 10–20 yritystä ☐ yli 20 yritystä
Lisätietoa potentiaalisista tarjoajista	

Onko hankinnalla vaikutuksia	Kyllä	Ei	Ehkä
Yritysten toimintaedellytyksiin?	☐	☐	☐
Elinkeinorakenteeseen?	☐	☐	☐
Kilpailutilanteeseen?	☐	☐	☐
Uuden liiketoiminnan syntyminen tai yritystoiminnan laajentamiseen?	☐	☐	☐
Yritysten investointimahdollisuuksiin?	☐	☐	☐
Yksittäiseen yritykseen?	☐	☐	☐
Joukkoon yrityksiä?	☐	☐	☐

Hankinnan suorat ja epäsuorat vaikutukset sekä vaikutusten ilmenemisaikataulu	Suora	Epäsuora	Lyhytaikainen	Keskipitkä	Pitkä
Yritysten toimintaedellytyksiin?	☐	☐	☐	☐	☐
Työllisyyteen?	☐	☐	☐	☐	☐
Kilpailutilanteeseen?	☐	☐	☐	☐	☐
Yritysten haluun sijoittua Turun alueelle?	☐	☐	☐	☐	☐
Uuden liiketoiminnan syntyminen tai yritystoiminnan laajentamiseen?	☐	☐	☐	☐	☐
Yritysten investointimahdollisuuksiin?	☐	☐	☐	☐	☐
Yritysten työvoiman saantiin tai logistiikkaan?	☐	☐	☐	☐	☐
Yksittäiseen yritykseen?	☐	☐	☐	☐	☐
Joukkoon yrityksiä?	☐	☐	☐	☐	☐

Lomake

Lausunnon antaja täyttää arvioi yritysvaikutuksia:

- Innovaatio- ja kestävyysnäkökulmat kyseisessä hankinnassa
- Mahdolliset positiiviset ja/tai negatiiviset yritysvaikutukset ja keinot niiden vähentämiseksi

Voidaanko hankinnalla edistää innovaatioita? Miten? [REDACTED]
Voidaanko hankinnalla edistää sosiaalista kestävyyttä (esim. työllisyyttä)? Miten? [REDACTED]
Voidaanko hankinnalla edistää ekologista kestävyyttä? Miten? [REDACTED]
Voidaanko hankinnalla edistää taloudellista kestävyyttä? Miten? [REDACTED]
Millaisia positiivisia vaikutuksia hankinnalla on yritystoimintaan? [REDACTED]
Millaisia negatiivisia vaikutuksia hankinnalla on yritystoimintaan? [REDACTED]
Miten mahdollisia negatiivisia vaikutuksia voitaisiin vähentää? [REDACTED]
Muita mahdollisia vaikutuksia? [REDACTED]

Mahdollisuudet

- Saadaan arvokasta tietoa alueen yritysten toimintaedellytyksistä ja mahdollisista vaikutuksista
- Voidaan tarkastella kokonais kuvaa saatujen lausuntojen perusteella samankaltaisissa hankinnoissa
 - Tukee kategoriatyötä

Kehittäminen

- Uutena menetelmänä kehitteillä on erityyppisten markkinakartoitusten hyödyntäminen yritysvaikutusten arvioinnissa
 - Jatkuvat markkinakartoitukset, esim. MIRO jne.
- Osallistamismenetelmien opas laadittu – kuntalaisten osallistuminen hankinnan kohteen käyttäjinä
 - Työpajat, kyselyt jne.

Avoimia kysymyksiä

- Tietosuoja
 - Mitä hankinnasta voidaan kertoa ennen sen julkaisua, jotta lausunto voidaan antaa ja jotta hankintalain periaatteet eivät vaarannu?
- Vaikutuksia arvioidaan paikallistasolla, mutta paikallisuutta ei voida aina vaatia/perustella
- Onko ”kynnysarvo” 500 000 € liian pieni lausunnon antajan näkökulmasta?
- Tulisiko lausuntoja pyytää useammalta taholta hankinnan kohteesta riippuen?

Kysymykset

Kiitos!